

רש"י
אשר עשו בחרן - שהכניסן תחת כנפי השכינה, אברהם מגייר את האנשים, ושרה מגיירת הנשים, ומעלה עליהם הכתוב כאלו עשאו. ופשוטו של מקרא עבדים ושפחות שקנו להם, כמו (שם לא א) עשה את כל הכבוד הזה, (במדבר כד יח) וישראל עושה חיל, לשון קונה וכונס:

בראשית פרק יב 209 ה
וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת לוֹט בֶּן אָחִיו וְאֶת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרָן וַיָּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן:

מסכת סנהדרין דף צט ע"ב
אמר ריש לקיש: כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאו, שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן.

שפת אמת לפרשת וישב [תרמ"ד]
בפסוק וישראל אהב כו' כי ב"ז הוא לו ועשה לו כתונת פסים. לא מצינו בפסוק שיהי' שנאת השבטים ע"י הכתונת. רק משום כי אותו אהב. וי"ל הפי' דידוע שאב ואם מושכין לבוש להבן עפ"י מחשבותם בקדושה בעת הזיווג. וז"ש שבן זקונים הוא לו ועשה לו כתונת פסים שהוא מלבוש יקר. ועי"ז אהב אותו. ועשה הוא כמו הנפש אשר עשו כדכ' בזוה"ק כי מעשה ידיו של אדם הוא הנפשות. ועשה לשון עבר [כי בן זקונים אעפ"י שהי' רק איזה שנים אחר לידת שאר השבטים רק שהמשיך לו נשמה מעלמא עתיקא]:

ספר חיים ושלום לפרשת לך לך

גרים לזה, ולא נצטוה כלל על זה, וגם לדורות לא יהיה זה מצוה ביחוד, כי קשים גרים לישראל וכו' (יבמות מ, ב), זולת אם בא מעצמו וכונתו לשם שמים בלבד ומבקש מאתנו, והמה עוד השתדלו להרבות גוים לאמונתו ועבודתו יתברך שמו גם בעת חרו"ן כנוכר), זה מדת אברהם אוהבו:

(יב, ה) **ואת הנפש אשר עשו בחרן**. דרשו רז"ל (בראשית רבה פ"ה, ד) על הכתוב כוה, שהיה אברהם מגייר אנשים ושרה מגיירת נשים. וצריך להבין מה זה אשמעינן שהיה בחר"ן דייקא, שגיירו שם הגר"ם כנוכר.

ויש לומר הרמז כי במבע בני אדם כי אם ירדפוהו ויחרימוהו בני אדם כשכיל עבודתו להשם יתברך, או לכו מלא מרירות ולא יחשוב עוד להוסיף מצות וענינים מה שאינו מחוייב, אך יחשוב בלבו מי יתן ואוכל לקיים (בתוך הצרות ורדיפות האלו) עתה על כל פנים המוטל עלי בחיובא, ולא להוסיף מה שאינני מחוייב כלל כנוכר. וז"ש הכתוב בצדקותיו של אברהם ושרה כי הנפש אשר עשו, (שגיירו כנוכר לעיל), בחר"ן, (גם בהיותם גרפים בחר"ן אף מבית אביו ומדינתו כשכיל אמונת ה' ומצותיו, ומה לו להוסיף עוד